

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت درجه مقطع دکترای حرفه‌ای عمومی پزشکی

عنوان:

بررسی سرواپیدمیولوژی توکسوکاریازیس با استفاده از روش الایزا در کودکان ۵-۱۵ ساله

اردبیل، در سال ۱۳۹۸

نگارش:

علی رضایی

اساتید راهنما:

دکتر زهرا حیدری سورشجانی

دکتر بهنام محمدی قلعه‌بین

استاد مشاور:

دکتر عبدا... مهدوی

مهر ماه ۱۳۹۹

شماره پایان‌نامه

۰۸۴۳

ب

تقدیم به

پدر و مادرم ، این دو تکیه گاه بزرگ
زندگیم، که هر چه دارم مدیون همراهی و
زحمات بی دریغ آنهاست
به پاس فداکاری ها، مهربانی ها و دل
نگرانی هایشان

تقدیم به همسرم به پاس قدر دانی از قلبی
آکنده از عشق و معرفت که محیطی سرشار
از سلامت و امنیت و آرامش و آسایش برای
من فراهم آورده است.

خواهر نازنینم که دوست داشتش بزرگترین
نعمت دنیا است مرا شاد می کند و لبخند را به
دنیا می هدیه می کند

برادرم همسفر مهربان زندگیم، قلبم لبریز از
عشق به توست و خوشبختیت منتهای
آرزویم.

امروز

عزیزترین یادگار هفت سال زندگیم،
پیشکش صبوری هایشان

سپاس گذاری

از اساتید عزیزم سرکار خانم دکتر
زهرا حیدری سورشجانی و جناب
آقای دکتر بهنام محمدی قلعه‌بین به
خاطر زحمت های فراوان و
راهنمایی هایی که در این مدت
داشته اند سپاس گذاری می کنم.

از استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر
عبدالله مهدوی که بعنوان استاد
مشاور مرا راهنمایی نمودند متشکرم.
از همه اساتید فرزانه و فرهیخته ای
که در راه کسب علم و معرفت مرا
یاری نمودند کمال تقدیر و تشکر را
دارم.

و در آخر برای تمام بیمارانی که در
این مسیر سخت و طاقت فرسای
پزشکی با بیماری شان زمینه یادگیری
مرا فراهم کردند آرزوی سلامتی
داشته و از همه آنها سپاسگذاری می
کنم.

اما کلام آخر:

خداوندا

تورا به خاطر همه ی خوبی ها و

مهربانیهایت شکر میکنم

ای مهربانترین مهربانان....

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

چکیده ۱

فصل اول: مقدمه

۱-۱ مقدمه، اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق ۴

۱-۲ اهداف پژوهش ۶

۱-۲-۱ هدف کلی ۶

۱-۲-۲ اهداف اختصاصی ۷

۱-۲-۳ اهداف کاربردی ۷

۱-۳ سوالات مطالعه ۷

۱-۴ تعریف واژه‌ها ۸

فصل دوم: بررسی متون

۲-۱ مبانی نظری ۱۱

۲-۲ بررسی متون ۳۲

فصل سوم: مواد و روش کار

۳-۱ نوع مطالعه ۳۸

۳۸..... ۳-۲- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

۳۸..... معیارهای ورود به مطالعه:

۴۲..... ۳-۴- روش تجزیه و تحلیل آماری

۴۲..... ۳-۵- ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: نتایج

۴۵..... ۴-۱- نتایج

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۵۶..... ۵-۱- بحث

۶۰..... ۵-۲- محدودیت‌های مطالعه

۶۱..... ۵-۳- نتیجه‌گیری

۶۳..... منابع

فهرست جداول

عنوان.....	صفحه.....
جدول ۴-۱ بررسی نتایج بدست آمده از تست ELISA.....	۴۵.....
جدول ۴-۲ بررسی سن افراد مورد مطالعه.....	۴۶.....
جدول ۴-۳ بررسی ارتباط بین سن افراد مورد مطالعه و ابتلای آنان به توکسوکارا.....	۴۶.....
جدول ۴-۴ بررسی ارتباط بین جنسیت افراد مورد مطالعه و ابتلای آنان به توکسوکارا.....	۴۷.....
جدول ۴-۵ بررسی توزیع فراوانی افراد براساس منطقه زندگی افراد.....	۴۸.....
جدول ۴-۶ بررسی ارتباط محل زندگی افراد مورد مطالعه با ابتلا به توکسوکاریازیس.....	۴۹.....
جدول ۴-۷ بررسی سابقه تماس با سگ در افراد مورد مطالعه.....	۵۰.....
جدول ۴-۸ بررسی ارتباط تماس افراد مورد مطالعه با سگ‌سانان با ابتلا به توکسوکاریازیس.....	۵۰.....
جدول ۴-۹ بررسی فراوانی افراد براساس علائم بالینی.....	۵۱.....
جدول ۴-۱۰ بررسی ارتباط علائم بالینی افراد مورد مطالعه با میزان ابتلا به توکسوکاریازیس.....	۵۲.....
جدول ۴-۱۱ بررسی فراوانی افراد براساس مصرف سبزیجات.....	۵۳.....
جدول ۴-۱۲ بررسی ارتباط مصرف سبزیجات افراد مورد مطالعه با میزان ابتلا به توکسوکاریازیس.....	۵۴.....

فهرست اشکال و نمودارها

عنوان.....	صفحه.....
شکل ۱-۲ کرم بالغ نر و ماده توکسوکارا کنیس.....	۱۴.....
شکل ۲-۲ باله راسی در توکسوکارا کنیس، توکسوکارا کتی و توکسواسکاریس لئونینا.....	۱۵.....
شکل ۳-۲ مقایسه تخمهای توکسوکارا کنیس و توکسوکارا کتی،.....	۱۶.....
شکل ۴-۲ چرخه زندگی انگل توکسوکارا.....	۱۸.....
نمودار ۲-۴ نمودار توزیع جنسیتی افراد مورد مطالعه.....	۴۷.....

فهرست علائم اختصاری

ELISA: Enzyme-Linked Immunoassay

AgB: AntigenB

IgG: Immunoglobulin G

IL: Interleukin

Th: T-helper cells

IgM: Immunoglobulin M

IgE: Immunoglobulin E

IFN: Interferon

PBMC: Peripheral Blood Mononuclear

IFA: Immunofluorescent Assay

CFT: Complement Fixation Test

LAT: Latex Agglutination Test

IEP: Immunoelectro Phoresis Test

ELIFA: Enzyme Linked Immunofiltartion Assay

PCR: Polymerase Chain Reaction

بررسی سرواپیدمیولوژی توکسوکاریازیس با استفاده از روش الایزا در کودکان ۵-۱۵ ساله
اردبیل، در سال ۱۳۹۸

چکیده

زمینه: توکسوکاریازیس یک بیماری انگلی ناشی از آلودگی به گروهی از نماتودهای جنس توکسوکارا از شاخه کرمهای گرد می باشد. شایعترین عامل آن توکسوکارا کنیس است. سگ میزبان اصلی این کرم می باشد و تخم کرم از طریق مدفوع سگ وارد محیط می شود. اگر انسان به عنوان میزبان تصادفی تخم های آلوده کننده انگل را همراه با آب و مواد غذایی آلوده بخورد، تخم ها در روده باز شده و لارو آزاد می گردد. این لارو می تواند به دیواره روده نفوذ کرده و از طریق عروق خونی و لنفی به کبد، مغز، چشم و دیگر نسوج مهاجرت کند. این لاروها نمی توانند بالغ شوند و بصورت سرگردان در بافتهای مختلف تا ماهها باقی بمانند. لاروها از لحاظ متابولیکی فعال هستند و سبب ایجاد واکنش التهابی شدیدی می شوند.

هدف: از آنجا که این بیماری سبب خسارت های اقتصادی و بهداشتی فراوانی در جهان می گردد و شناخت آن از لحاظ بهداشتی و اقتصادی ضرورت دارد و نیز شواهد نشان می دهد که در سالیان اخیر نه تنها از شیوع بیماری در دنیا کاسته نشده بلکه در بسیاری کشورها شیوع و شدت بیماری در انسان و حیوانات در حال گسترش است، از این رو تصمیم گرفته شد تا مطالعه ای در این زمینه جهت بررسی شیوع این بیماری طراحی و اجرا گردد.

مواد و روش کار: تعداد ۴۷۲ نمونه از مراکز بهداشتی و درمانی جمع آوری شده و توسط تست الایزا مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج تست توسط دستگاه الایزا ریدر قرائت شده و نتایج بالای ۰/۴۳ مثبت تلقی شده و مقادیر زیر ۰/۴۳ بعنوان منفی در نظر گرفته شد.

نتایج: میانگین سنی این افراد برابر با $2/84 \pm 11/47$ سال بود. ارتباط آماری معناداری بین سن افراد مورد مطالعه و ابتلا به توکسوکارا مشاهده شد. ارتباط معناداری از لحاظ آماری بین جنسیت افراد و ابتلا به توکسوکارا وجود داشت. ارتباط مستقیمی بین محل زندگی افراد و ابتلا به توکسوکارا وجود دارد. بین تماس افراد با سگ و ابتلا به توکسوکارا ارتباط معنی داری مشاهده شد. ($P=0/001$). در بررسی علائم بالینی افراد مورد مطالعه، در افرادی که میزان جذب نوری نمونه های آنها بالای ۰/۴۳ و مثبت بود، بین علائم بالینی افراد و نتیجه تست الایزا در آنها ارتباط معنادار آماری مشاهده شد ($P=0/001$). در افراد با نتیجه مثبت ارتباط بین مصرف سبزیجات و نتیجه تست الایزا از لحاظ آماری معنی دار بود.

نتیجه گیری: در بررسی های ما نتایج بدست آمده نشان داد که بین سن افراد مورد مطالعه و ابتلا به توکسوکاریازیس ارتباط مستقیمی وجود دارد، میزان ابتلا در پسران بیشتر از دختران بود، همچنین توکسوکاریازیس در روستائینان نسبت به شهرنشینان بیشتر بود، تماس با سگ یا گربه و ابتلا به

توکسوکاریازیس ارتباط مستقیم و معناداری داشت و نیز بین مصرف نوع سبزیجات در افراد مورد مطالعه و ابتلا به توکسوکاریازیس ارتباط آماری معنی‌داری مشاهده شد.

کلمات کلیدی: سرواپیدمیولوژی، توکسوکاریازیس، الیزا، ایران